

ΓΕΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ

Γραφικές παραστάσεις

Μαρία Κατσικίνη
E-mail: katsiki@auth.gr
Web: users.auth.gr/katsiki

Παρουσίαση αποτελεσμάτων με τη μορφή πινάκων

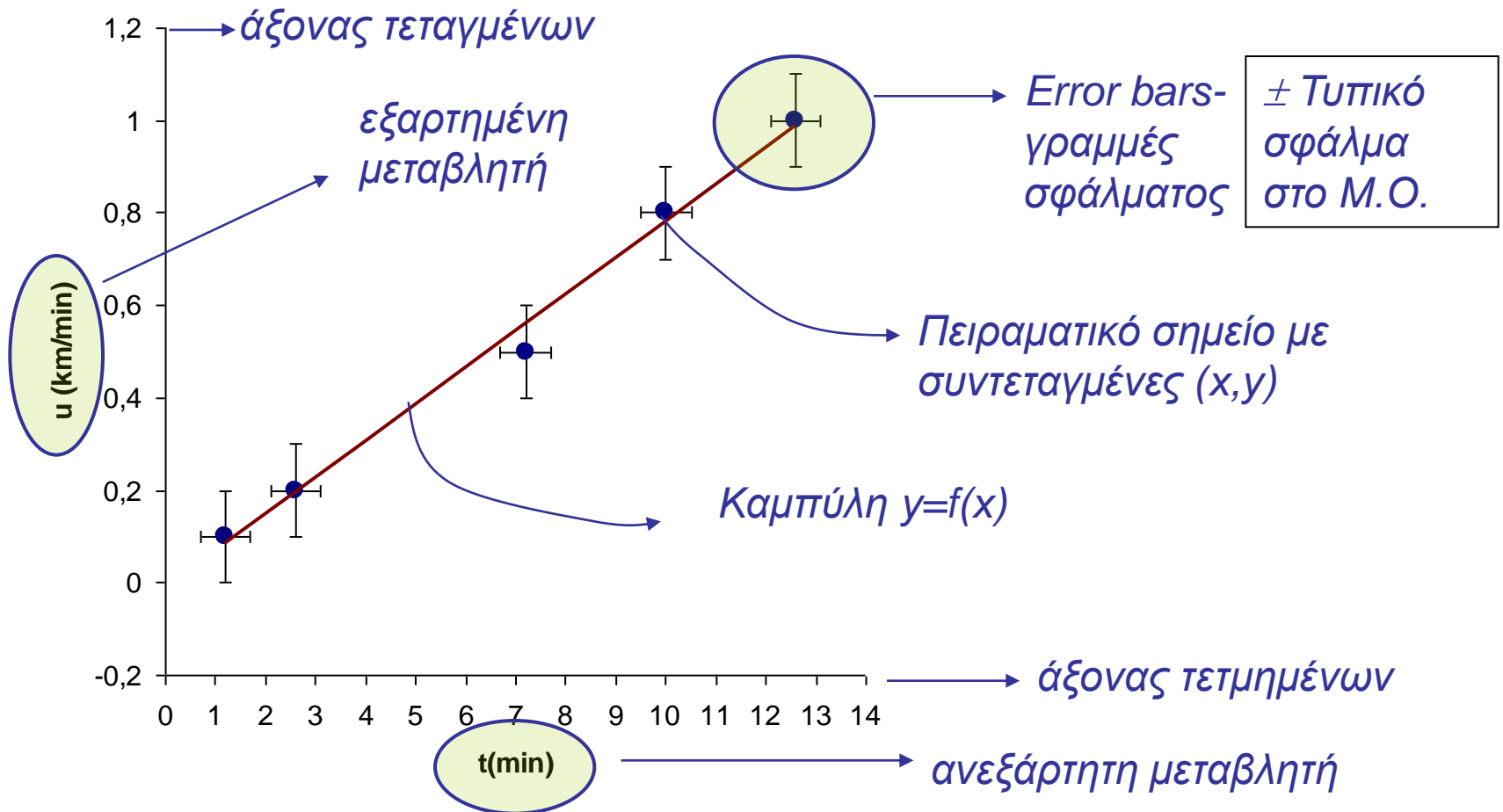
Πίνακας 1: χρόνος και ταχύτητα του κινητού Κ που εκτελεί ομαλά επιταχυνόμενη κίνηση

α/α	v (km/min)	t (min)
1	1,2	0,1
2	2,6	0,2
3	7,2	0,5
4	10,0	0,8
5	12,6	1,0

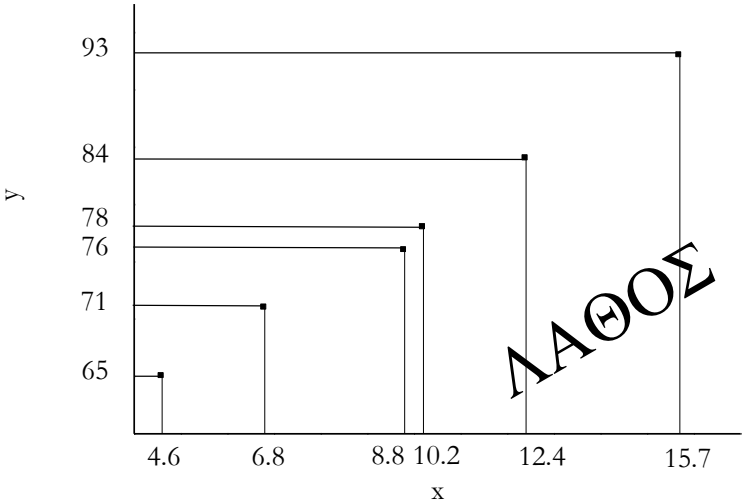
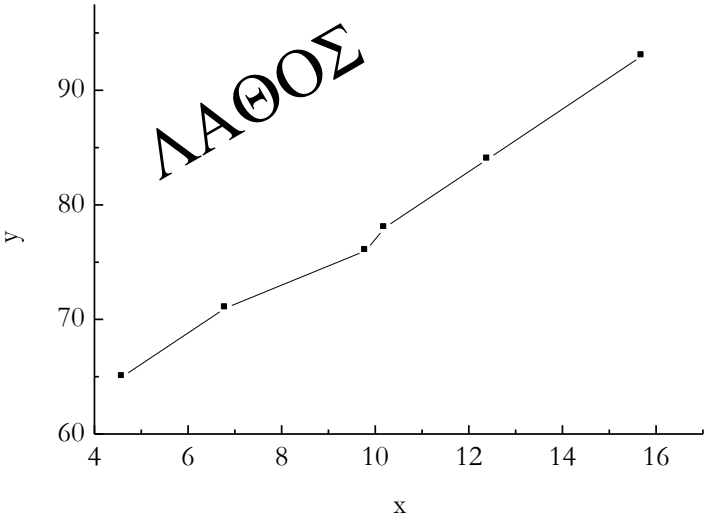
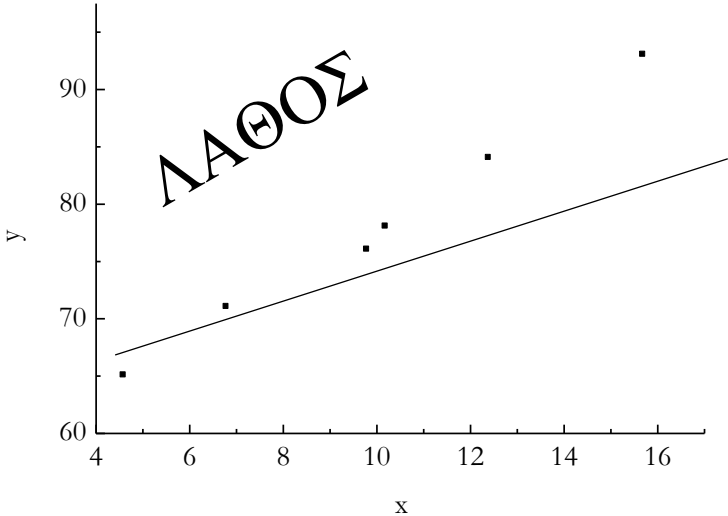
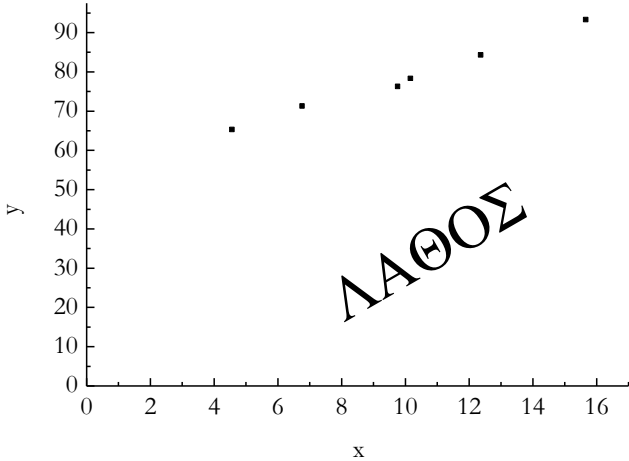
α/α	f (Hz) $\times 10^2$	I (A) $\times 10^{-2}$
.	.	.
.	.	.
.	.	.
.	.	.

Παρουσίαση αποτελεσμάτων με τη μορφή γραφικών παραστάσεων

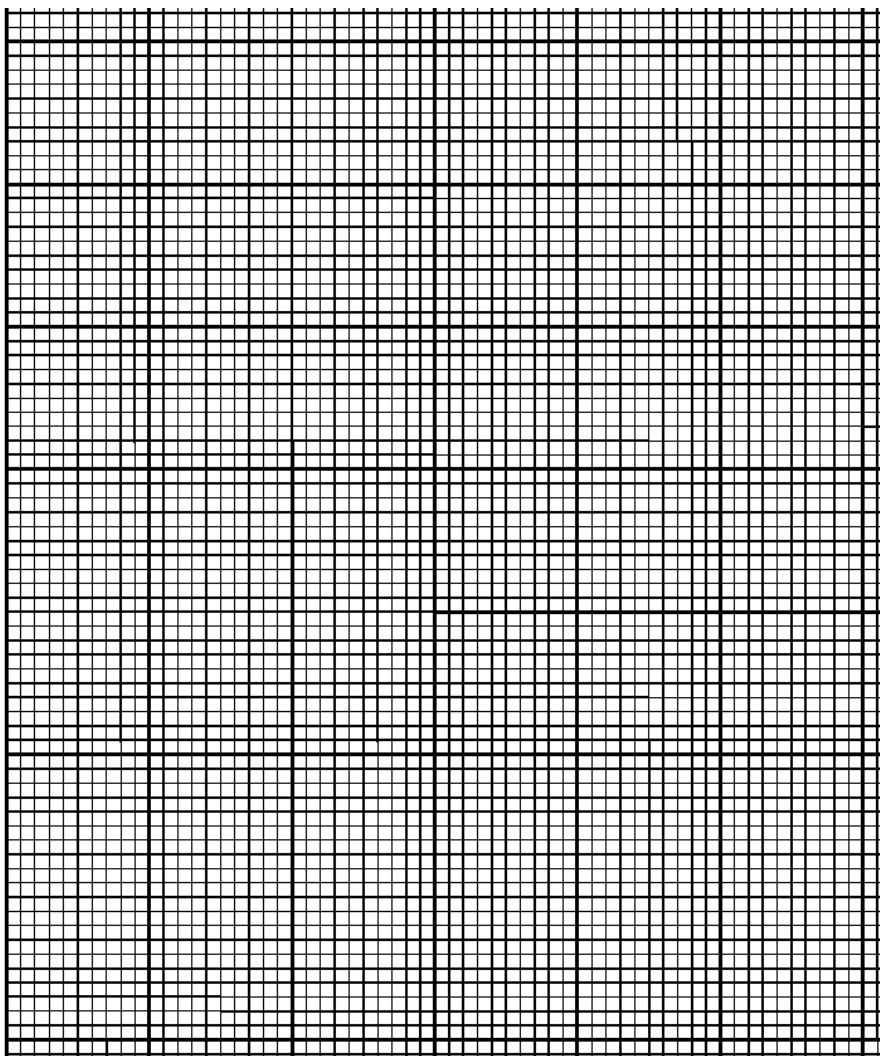
Σχήμα 1: Γραφική παράσταση της ταχύτητας συναρτήσει του χρόνου για το κινητό Κ που εκτελεί ομαλά επιταχυνόμενη κίνηση

Λάθη που θα πρέπει να αποφεύγονται

Χιλιοστομετρικό (millimetre) χαρτί

Εξίσωση ευθείας

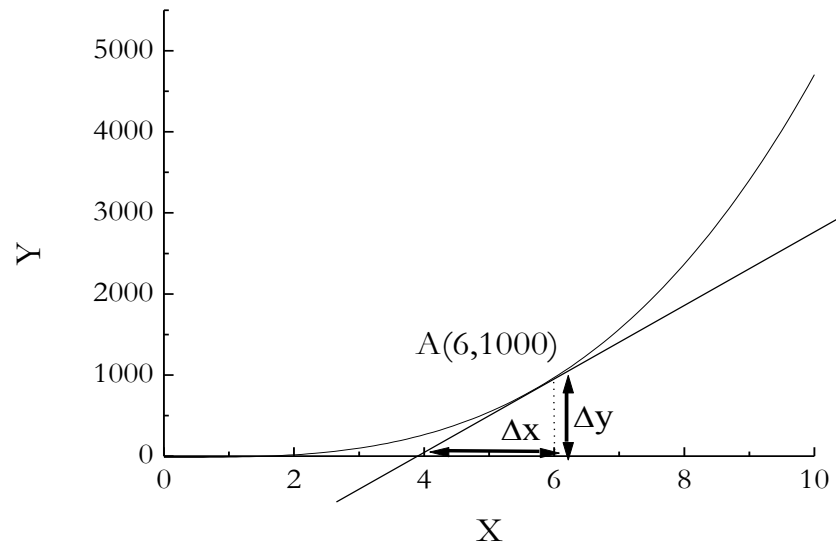
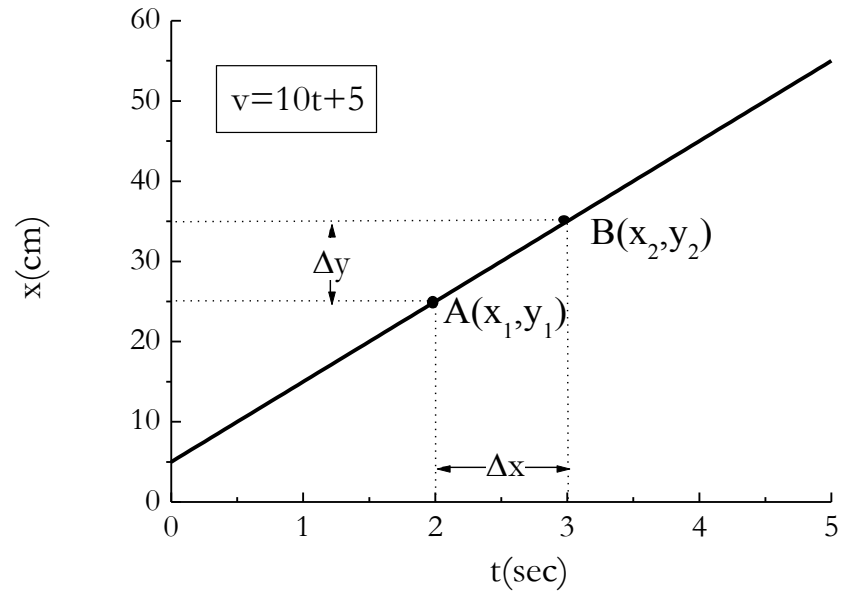
$$y = a_0 \cdot x + a_1$$

Κλίση της ευθείας

$$a_0 = \frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

Τεταγμένη επί την αρχή

$$a_1 = y_1 - \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \cdot x_1$$

Μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων

Καλύτερη ευθεία είναι αυτή για την οποία το άθροισμα των τετραγώνων των αποκλίσεων των σημείων από αυτή είναι ελάχιστο

$$\sum \delta_i^2 = \sum [y_i - (a_0 + a_1 x_i)]^2 = \min$$

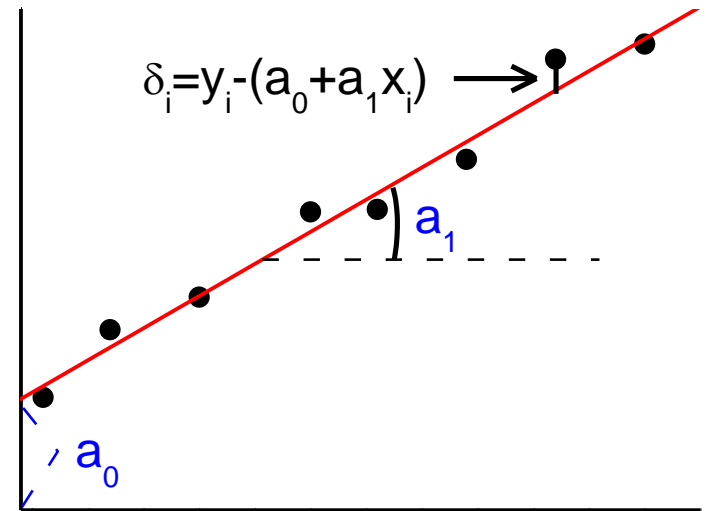
$$y = a_0 + a_1 x$$

$$a_0 = \frac{\sum y_i \sum x_i^2 - \sum x_i \sum x_i y_i}{N \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2}$$

$$a_1 = \frac{N \sum x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{N \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2}$$

$$r = \frac{N \sum x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{\sqrt{N \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2} \sqrt{N \sum y_i^2 - (\sum y_i)^2}}$$

N: αριθμός παρατηρήσεων (x_i, y_i) , $i=1 \dots N$

Συντελεστής αυτοσυσχετισμού

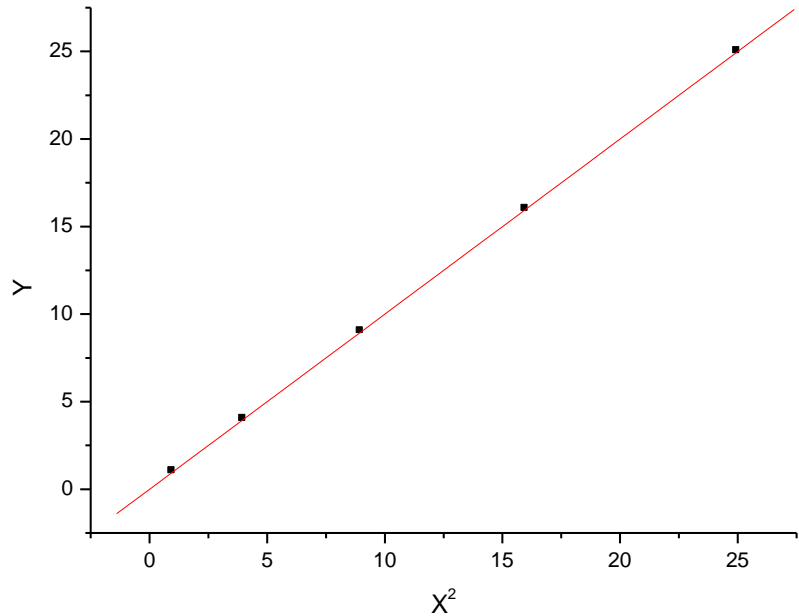
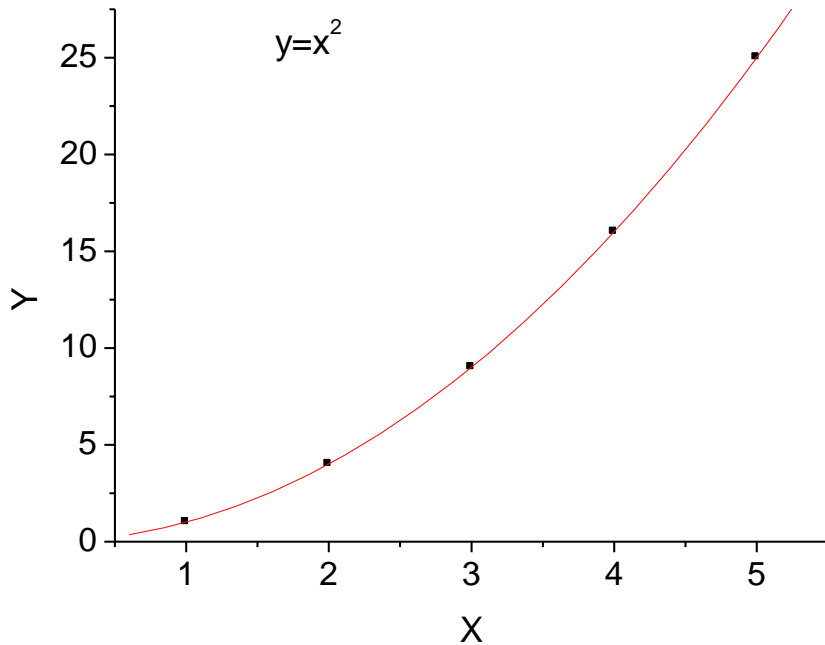
Άλλες εξισώσεις καμπυλών – αλλαγή μεταβλητών

$$y = Cx^n \longrightarrow \log(y) = \log(C) + n\log(x)$$

$$y = De^{kx} \longrightarrow \ln(y) = \ln(D) + kx \quad e=2.718$$

$$y = D10^{kx} \longrightarrow \log(y) = \log(D) + kx$$

$$Y = A + BX$$

Εκθετική συνάρτηση

$$y = D10^{kx} \longrightarrow \log(y) = \log(D) + kx$$

$$y = De^{kx} \longrightarrow \ln(y) = \ln(D) + kx$$

$$\log(y) = \log(D) + \frac{k}{2.303} x$$

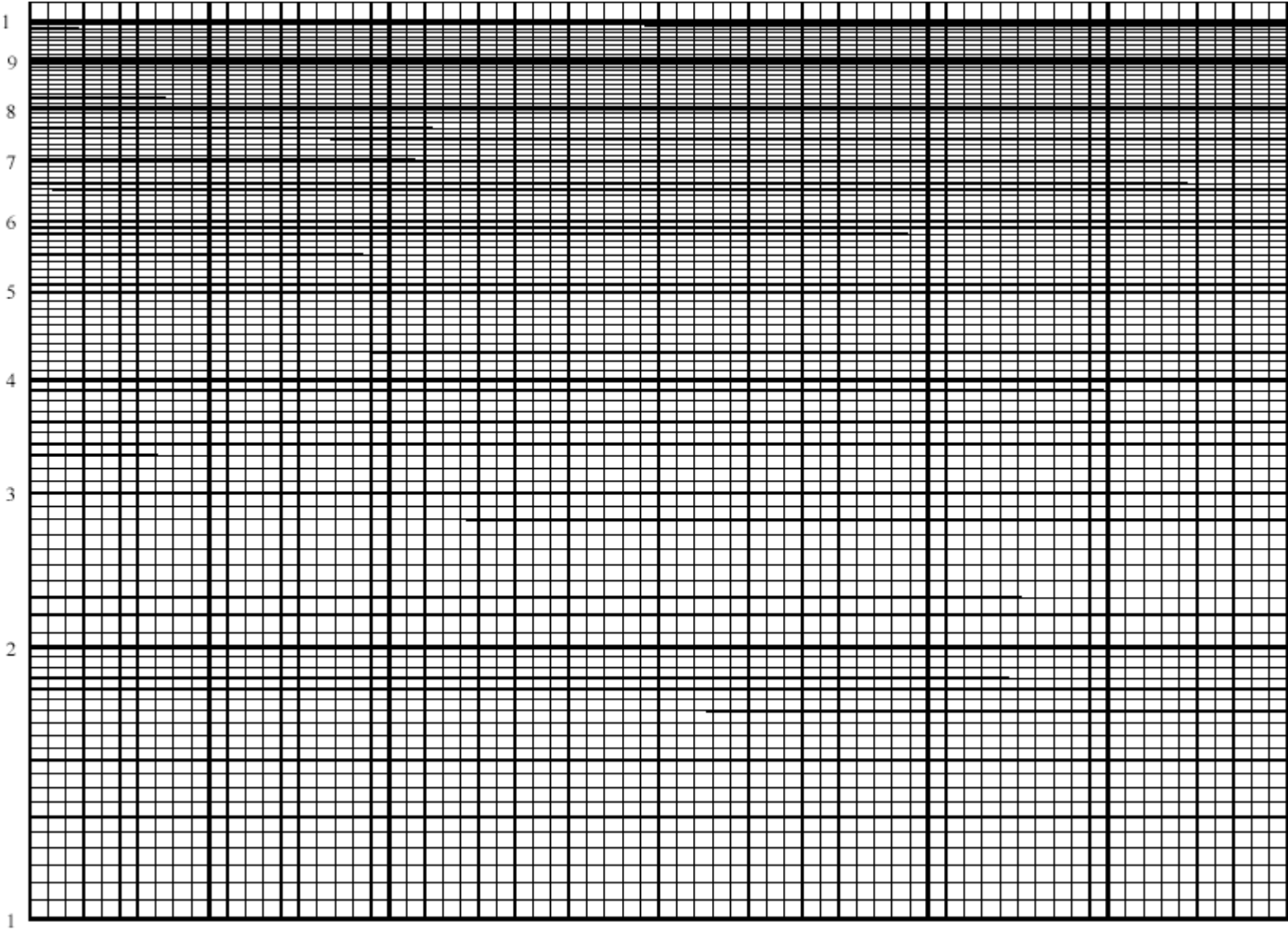
$$Y = A + BX$$

ή

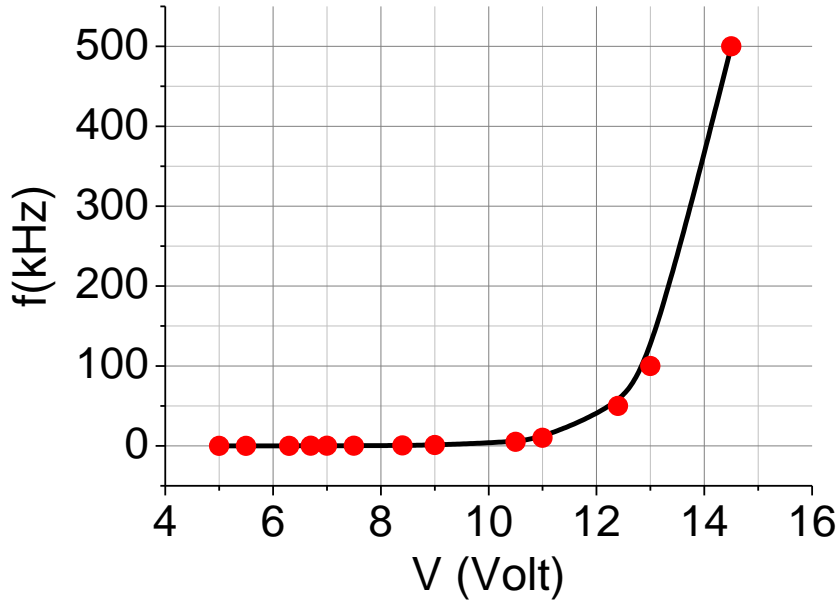
Γραφική παράσταση **y** συναρτήσει του **X** σε
ημιλογαριθμικό χαρτί

$$\log_b(x) = \frac{\log_a(x)}{\log_a(b)} \Rightarrow$$
$$\ln(x) = \frac{\log(x)}{\log(e)} = 2.303 \log(x)$$

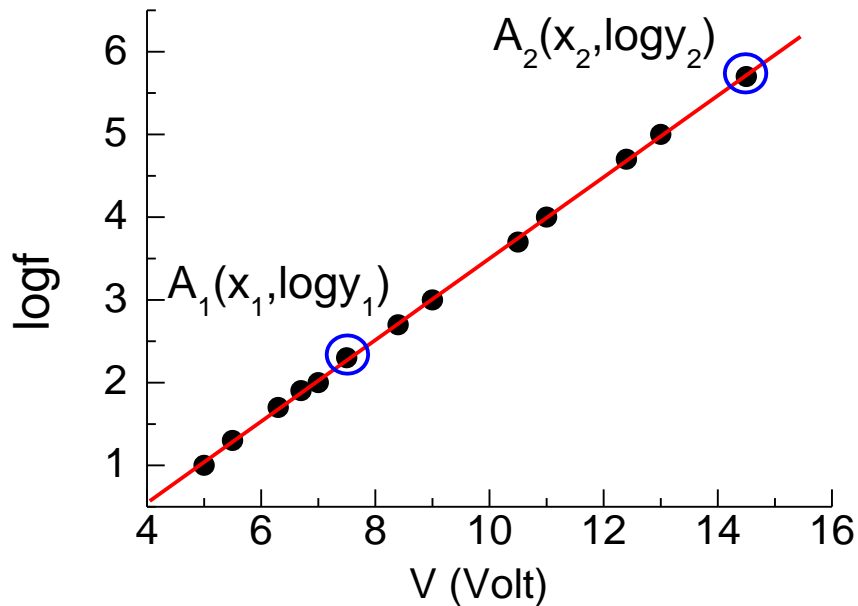
Ημιλογαριθμικό χαρτί

Ημιλογαριθμικό χαρτί

Πολλές φορές τα δεδομένα καλύπτουν πολλές τάξεις μεγέθους και δεν διακρίνονται ευκρινώς σε διάγραμμα σε χιλιοστομετρικό χαρτί

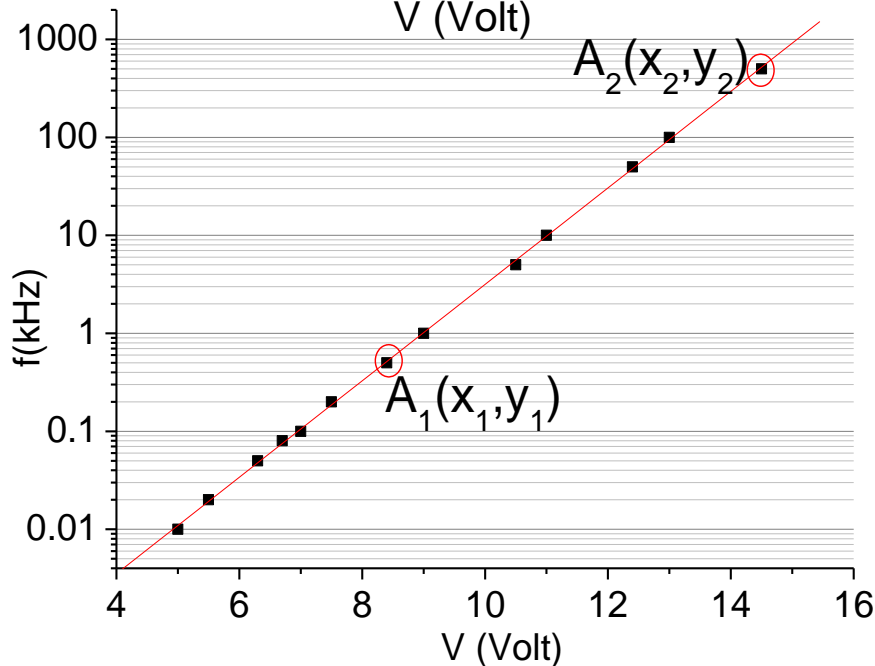
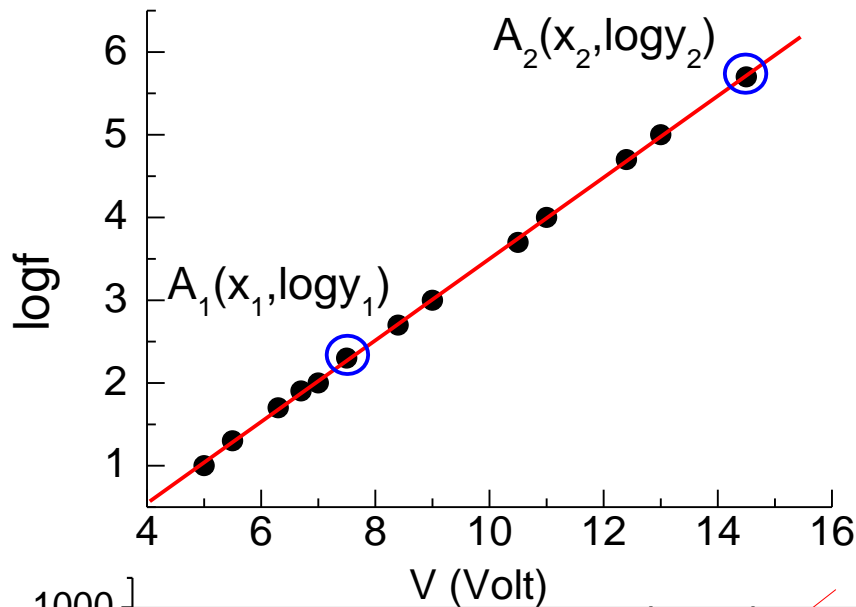
$$y = D10^{kx}$$

$$\log(y) = \log(D) + kx$$

$$Y = A + BX$$

Αλλαγή μεταβλητής & γραφική παράσταση σε χιλιοστομετρικό χαρτί

Ημιλογαριθμικό χαρτί

Εφαρμογή ελαχίστων τετραγώνων για
x , log y

Κλίση

$$a1 = \frac{\log y_2 - \log y_1}{x_2 - x_1}$$

Για να σχεδιάσω την ΕΕΤ στο ημιλογαριθμικό χαρτί πρέπει να βρω τις συντεταγμένες 2 σημείων βάσει της εξίσωσης της ΕΕΤ.

$$Y = A + B X$$
$$\log(y) = \log(D) + kx$$

→ Για $X_1 \rightarrow$ προκύπτει $Y_1 = \log(y_1)$
για να σχεδιάσω το σημείο στο ημιλογαριθμικό χαρτί $y_1 = 10^{Y_1}$

ΠΡΟΣΟΧΗ: τοποθετώ τα πειραματικά σημεία στο διάγραμμα χωρίς να λογαριθμήσω **αλλά** εφαρμόζω ΕΕΤ για **x, log y**

Εκθετική συνάρτηση

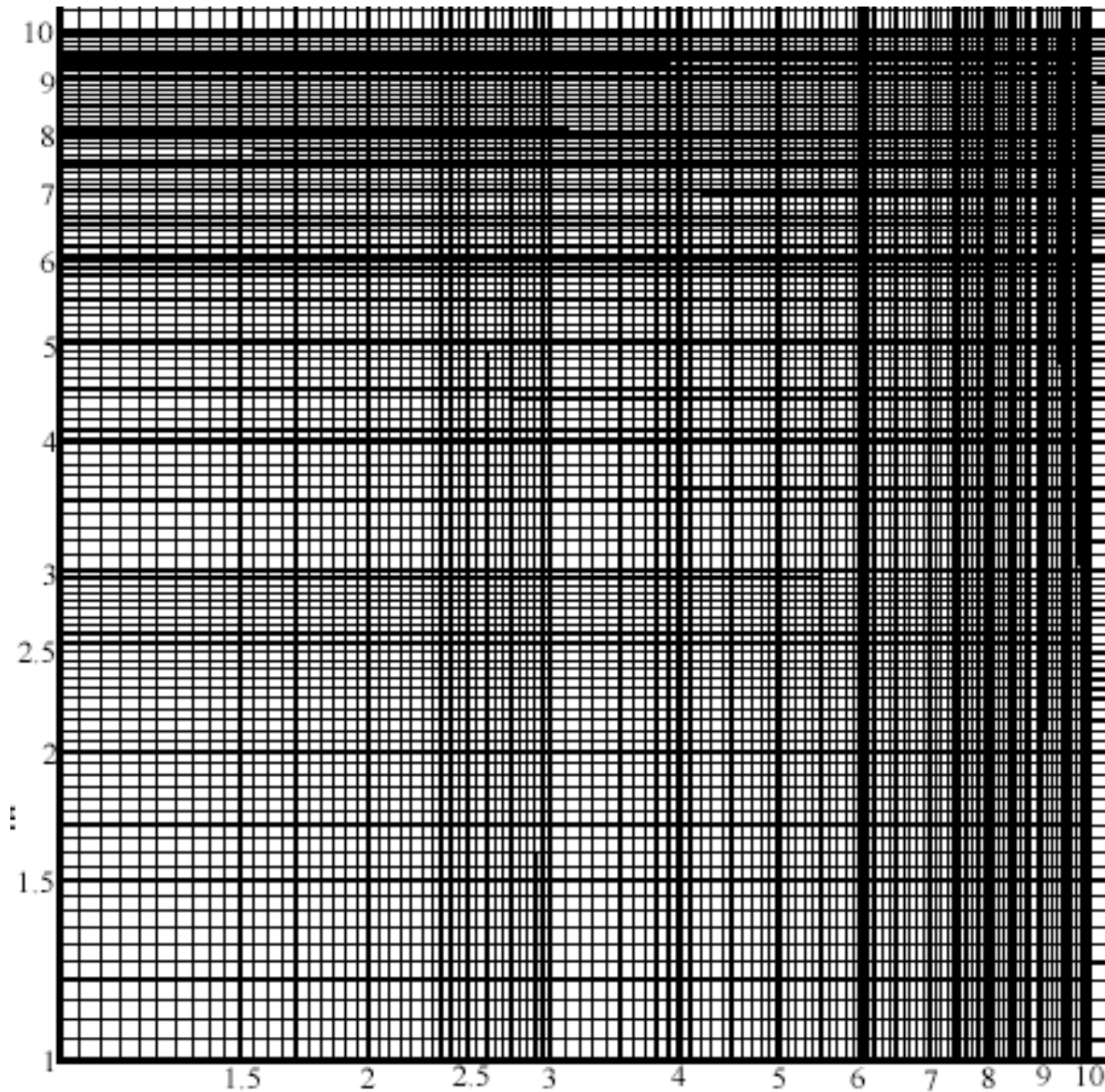
$$y = Cx^n \longrightarrow \log(y) = \log(C) + n\log(x)$$

$$Y = A + B X$$

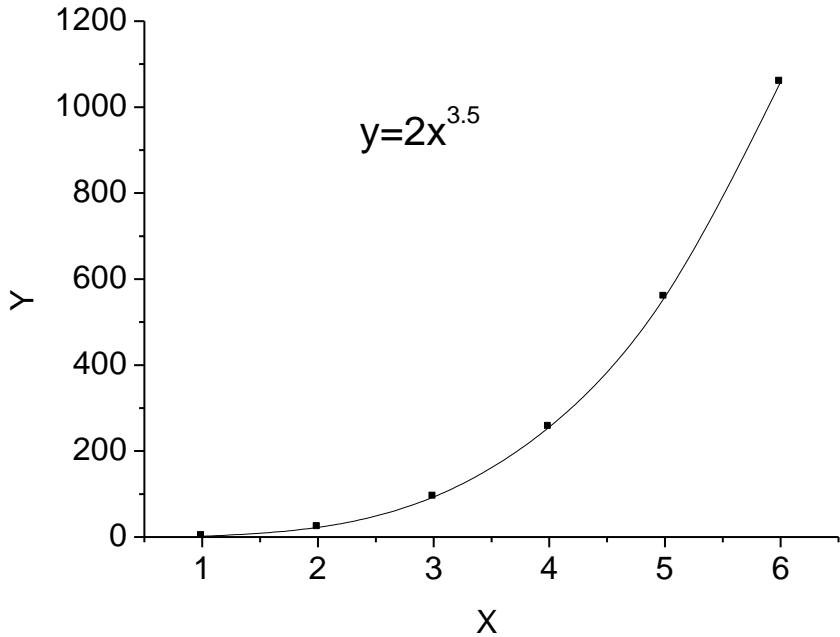
ή

Γραφική παράσταση **y** συναρτήσεως του **x**
σε **λογαριθμικό** χαρτί

Λογαριθμικό χαρτί

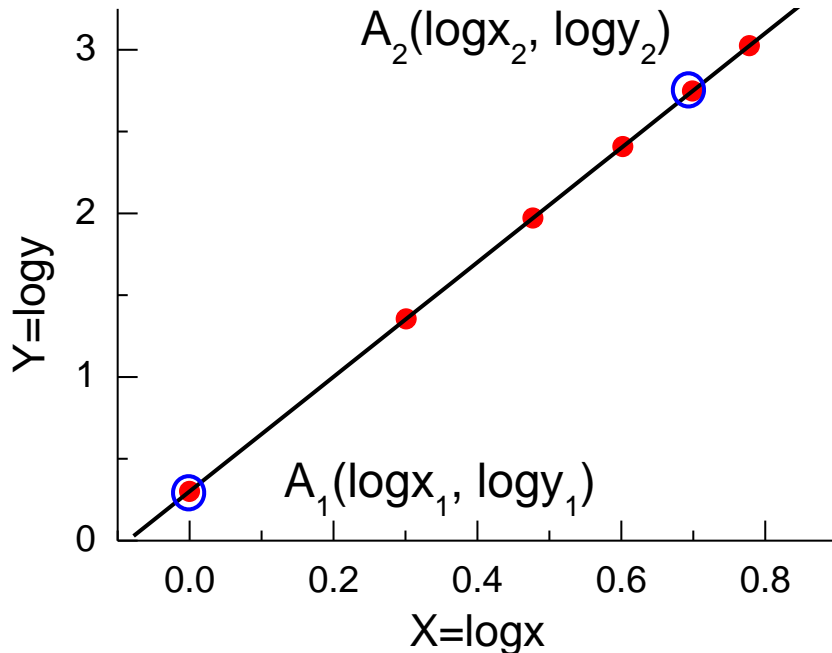
Λογαριθμικό χαρτί

$$y = Cx^n$$

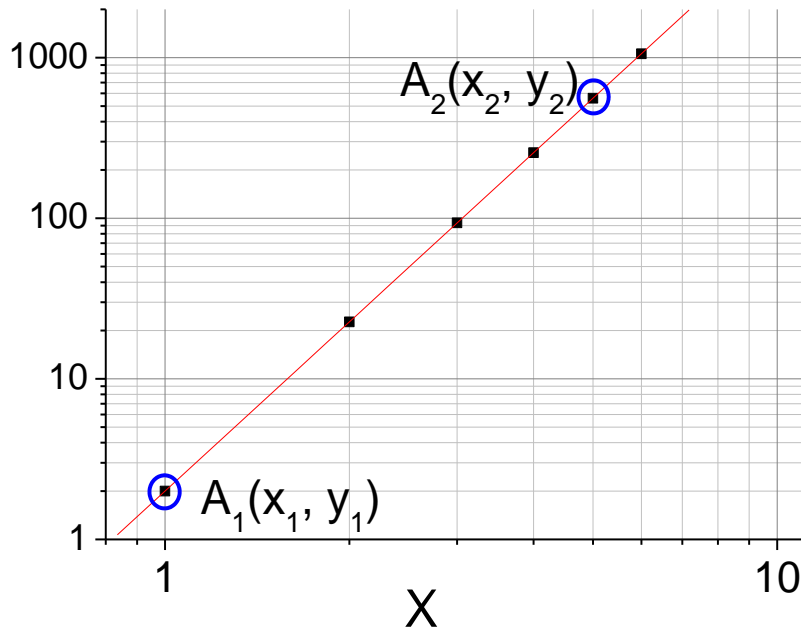
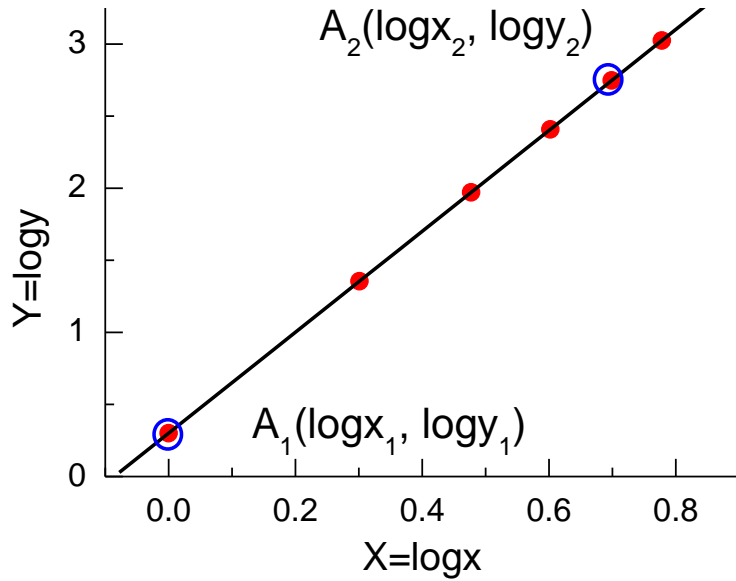
$$\log(y) = \log(C) + n \log(x)$$

$$Y = A + B X$$

Αλλαγή μεταβλητής & γραφική παράσταση σε χιλιοστομετρικό χαρτί

Λογαριθμικό χαρτί

Εφαρμογή ελαχίστων τετραγώνων για
logx , logy

Κλίση

$$a1 = \frac{\log y_2 - \log y_1}{\log x_2 - \log x_1}$$

Για να σχεδιάσω την ΕΕΤ στο λογαριθμικό χαρτί πρέπει να βρω τις συντεταγμένες 2 σημείων βάσει της εξίσωσης της ΕΕΤ.

$$\log(y) = \log(C) + n \log(x)$$

$$Y = A + B X$$

→ Για $X_1 = \log(x_1)$ προκύπτει $Y_1 = \log(y_1)$.

Για να σχεδιάσω το σημείο στο λογαριθμικό χαρτί $x_1 = 10^{X_1}$

$$y_1 = 10^{Y_1}$$

ΠΡΟΣΟΧΗ: τοποθετώ τα πειραματικά σημεία στο διάγραμμα χωρίς να λογαριθμήσω **αλλά** εφαρμόζω ΕΕΤ για **logx, logy**

Υπόδειγμα εργαστηριακής αναφοράς

1. (1^η σελίδα) Ονοματεπώνυμο, ομάδα, τμήμα, ημερομηνία που έγινε η άσκηση
  2. Τίτλος της άσκησης.
  3. Περίληψη
  4. Θεωρητική εισαγωγή
  5. Πειραματικό μέρος (όργανα, οι πειραματικές διατάξεις (με σχήματα), μεταβλητές, διαδικασία μέτρησης).
  6. Επεξεργασία (πίνακες, διαγράμματα, υπολογισμοί)
  7. Συμπεράσματα
- Όλες οι σχέσεις αριθμούνται και αναφέρονται στη συνέχεια με τους αριθμούς τους.
  - Οι πίνακες αριθμούνται χωριστά (1,2,3... ή I, II, III, IV, V...) και περιλαμβάνουν λεζάντα.
  - Τα σχήματα (π.χ. πειραματικές διατάξεις, γραφικές παραστάσεις) αριθμούνται χωριστά με κανονική αρίθμηση (1,2 3,..) και περιλαμβάνουν λεζάντα.
  - Οι γραφικές παραστάσεις γίνονται στο κατάλληλο χαρτί
  - Το τελικό αποτέλεσμα κάθε αριθμητικής επεξεργασίας παρουσιάζεται με την μορφή $x = (x \pm \sigma_m)$ μονάδες, π.χ. $R = (8,2 \pm 0,3) \Omega$